

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 8324/21

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופטת ע' ברון

העותר: פלוני

נגד

המשיבים: 1. בית הדין הרבני הגדול
2. בית הדין הרבני האזורי בירושלים
3. פלונית

עתירה למתן צו על-תנאי

בשם העותר: עו"ד יעקב שמשי

פסק-דין

השופטת ע' ברון:

1. בעתירה שלפנינו מבקש העותר לבטל פסק דין מיום 24.10.2021 של המשיב 1, בית הדין הרבני הגדול, שבגדרו נדחה ערעור העותר על פסק דין מיום 19.5.2021 של המשיב 2, בית הדין הרבני האזורי בירושלים, שעניינו בחבות העותר בדמי מזונות (להלן: בית הדין הגדול ו-בית הדין האזורי, בהתאמה). עוד התבקשנו להורות למשיבים ליתן טעם מדוע הם אינם מיישמים את ההלכה שנפסקה ב-בע"מ 919/15 פלוני נ' פלונית (19.7.2017) (להלן: בע"מ 919/15).

2. העותר והמשיבה 3 נישאו במהלך שנת 2002, ומנישואיהם נולדו להם שישה ילדים – ארבעה בנים ושתי בנות (להלן: המשיבה ו-הקטינים, בהתאמה). לאחר שנישואיהם עלו על שרטון, בחודש ספטמבר 2013 המשיבה הגישה לבית הדין האזורי תביעה לגירושין, שאליה כרכה בין השאר את משמורת הקטינים, ובהמשך הגישה תביעה למזונות בבית המשפט לענייני משפחה בירושלים. בחודש מרץ 2015 ניתן פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה; כאשר באותה עת המשיבה הייתה משמורנית בלעדית על

הקטינים, ובית המשפט קבע שעל העותר לשלם למשיבה דמי מזונות חודשיים בסך 5,400 ש"ח.

3. בחודש אפריל 2016 ניתן בבית הדין האזורי פסק דין בעניין משמורת הקטינים, במסגרתו הוחלט ששניים מהקטינים יעברו למשמורתו של העותר ונקבעו להם הסדרי שהות עם המשיבה. בשל שינויי נסיבות הגישו העותר והמשיבה תביעות הדדיות לבית המשפט לענייני משפחה להתאמת דמי המזונות שבתשלומם חב העותר. בפסק דין מיום 29.11.2017 בית המשפט לענייני משפחה עדכן את דמי המזונות, כך שבסופו של דבר סכום דמי המזונות שבהם נושא העותר הופחת (להלן: פסק הדין השני). בחלוף הזמן, שני קטינים נוספים עברו להתגורר עם העותר (קטין אחד בחודש מרץ 2019 והשני בחודש מרץ 2020). על רקע השינויים הללו העותר הגיש תביעת מזונות לבית הדין האזורי, שבה עתר לעדכון דמי המזונות המשולמים למשיבה ולחיובה בתשלום דמי מזונות בגין ארבעת הקטינים שמתגוררים עמו.

4. ביום 19.5.2021 ניתן פסק דינו של בית הדין האזורי. בפתח דבריו, בית הדין הבהיר שהצדדים הביעו את הסכמתם שההליך יתנהל לפניו וכי פסק דינו נוגע להתפתחויות שחלו ממועד מתן פסק הדין השני. בהמשך, בית הדין עמד על כך שככלל חובת המזונות עבור הילדים מוטלת על האב, ושרק במקרים חריגים ניתן לחייב את האם בהשתתפות בדמי מזונות מדין צדקה; בתוך כך, בית הדין האזורי קבע שבמקרה הנדון לא קיימות נסיבות שמצדיקות חריגה מהכלל האמור. בית הדין נימק את קביעתו בכך ששניים מהקטינים שוהים בבית המשיבה פעמיים בשבוע ובמחצית השבתות והחגים; ובכך ששני הקטינים הנוספים המצויים במשמורת העותר, מתגוררים בישיבה ולנים לעתים רחוקות בבית העותר. מעבר לכך, בית הדין קבע שיכולתה הכלכלית של המשיבה אינה מצדיקה את בחינת חיובה במזונות. עם זאת, בשל שינוי הנסיבות ממועד מתן פסק הדין השני, בית הדין האזורי מצא לנכון להפחית את דמי המזונות שבהם חב העותר, כך שהעותר חויב בדמי מזונות חודשיים בסך של 1,800 ש"ח בגין שתי הקטינות המתגוררות עם המשיבה.

העותר ערער על פסק הדין של בית הדין האזורי וביום 24.10.2021 דחה בית הדין הגדול את הערעור. בית הדין הגדול שב על עמדתו העקרונית בדבר מחויבות האב בתשלום מזונות ילדיו, תוך שצייין שמחויבות זו חלה ביתר שאת כאשר בית הדין מתרשם שיש לאב מקורות כספיים לכך. בהתאם, בית הדין הגדול קבע שבנסיבות המקרה אין מקום להתערב בקביעת בית הדין האזורי, והדגיש שהאחרון התחשב בפסק דינו בהסדרי

השהייה של הקטינים ובהכנסות הצדדים – הן אלה המדווחות הן אלה שייטכן שאינן מדווחות – ולפיהם נקבע חיובו של העותר.

5. מכאן העתירה שלפנינו. לדברי העותר, בתי הדין נמנעו בהכרעותיהם מלערוך בירור מעמיק של ההוצאות וההכנסות שלו ושל והמשיבה. לטענתו, בתי הדין מיישמים את דיני המזונות באופן טכני המותנה במגדר של ההורה, כך שהאב תמיד חב במזונות הילדים ללא התחשבות באופי המשמורת. בהקשר זה העותר טוען שבאופן עקבי בתי הדין הרבניים ברחבי הארץ מתעלמים מהלכת בע"מ 919/15. העותר מוסיף וטוען שבית הדין הגדול דחה את ערעורו בפסק דין לקוני שאינו עולה בקנה אחד עם חובת ההנמקה. לטענתו, אין בפסק הדין הסבר מניח את הדעת לחיובו בדמי מזונות עבור הקטינות שתחת משמורת האם, בהינתן שארבעה קטינים נוספים נמצאים במשמורתו.

6. לאחר שעיינו בעתירה על נספחיה, הגענו לכלל מסקנה כי דין העתירה להידחות על הסף אף מבלי להידרש לתגובת המשיבים.

הלכה ידועה היא שבית משפט זה בשבתו כבית משפט גבוה לצדק אינו משמש כערכאת ערעור על החלטות בתי הדין הרבניים. נקודת המוצא היא שבית משפט זה יתערב בהחלטות בתי הדין הרבניים במקרים חריגים בלבד, שבהם נפל פגם ממשי כגון חריגה מסמכות, סטייה מהוראות החוק, או במקרים חריגים אחרים המצדיקים הענקת סעד מן הצדק (ראו מני רבים: בג"ץ 4656/21 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים, פסקה 4 (11.7.2021); בג"ץ 695/21 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול, פסקה 5 (24.2.2021); בג"ץ 483/21 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים, פסקה 19 (31.1.2021)); חרף טענותיו של העותר, עניינו אינו בא בגדרם של חריגים אלה.

מפסק דינו של בית הדין הרבני הגדול עולה שלא נפל פגם בהכרעת בית הדין האזורי וכי דמי המזונות נושא העתירה נקבעו תוך התחשבות בנסיבותיהם הייחודיות של הצדדים. ואכן, עיון בפסק דינו של בית הדין האזורי מעלה כי פסק הדין ניתן תוך מתן משקל להסדרי השהות העדכניים של הקטינים בין העותר ובין המשיבה, ובשים לב ליכולתם הכלכלית. בהתאם, בית הדין האזורי מצא לנכון להפחית את דמי המזונות שהוטלו על העותר בפסק הדין השני, ולחייבו בדמי מזונות בגין שתי הקטינות המתגוררות עם המשיבה. המדובר על פניה בהחלטה מנומקת, המצויה במתחם סמכותו ושיקול דעתו של בית הדין הרבני. משאלה פני הדברים, אין מקום להידרש לטענתו העקרונית של העותר בדבר יישום הלכת בע"מ 919/15 ביתר בתי הדין הרבניים ברחבי

הארץ (בג"ץ 4088/21 פלוני נ' בית הדין הרבני האזורי בחיפה, פסקה 3 (10.6.2021));
בג"ץ 316/20 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול, פסקה 5 (29.6.2020).

7. התוצאה היא שאנו מורים על דחיית העתירה על הסף. בנסיבות העניין, ומשלא
נתבקשו תגובות לעתירה, אין צו להוצאות.

ניתן היום, ט' בשבט התשפ"ב (11.1.2022).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ש ו פ ט